Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (piąta izba)

z dnia 27 kwietnia 2023 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Znak towarowy Unii Europejskiej – Rozporządzenie (UE) 2017/1001 – Artykuł 125 ust. 5 – Jurysdykcja międzynarodowa – Powództwo o stwierdzenie naruszenia prawa do znaku towarowego – Jurysdykcja sądów państwa członkowskiego, w którym miało miejsce naruszenie lub wystąpiła groźba naruszenia – Reklama wyświetlana przez wyszukiwarkę internetową wykorzystującą krajową nazwę domeny najwyższego poziomu – Reklama, która nie określa geograficznego obszaru dostaw – Okoliczności, jakie należy uwzględnić

W sprawie C-104/22

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez markkinaoikeus (sąd właściwy w sprawach znaków towarowych, Finlandia) postanowieniem z dnia 14 lutego 2022 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 15 lutego 2022 r., w postępowaniu:

Länsnen MCE Oy

przeciwko

Berky GmbH,

Senwatec GmbH & Co. KG,

TRYBUNAŁ (piąta izba),

w składzie: E. Regan, prezes izby, D. Gratsias, M. Ilešič (sprawozdawca), I. Jarukaitis i Z. Csehi, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu Länsnen MCE Oy – E. Hodge i K. Tommila, asianajajat,

* Język postępowania: fiński.

– w imieniu Berky GmbH i Senwatec GmbH & Co. KG – P. Eskola, asianajaja,

– w imieniu Komisji Europejskiej – P. Němečková, S. Noë, J. Ringborg i J. Samnadda, w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 125 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1001 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej (Dz.U. 2017, L 154, s. 1).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy spółką Lännen MCE Oy (zwaną dalej „spółką Lännen") a spółkami Berky GmbH i Senwatec GmbH & Co. KG, należącymi do tej samej grupy przedsiębiorstw, w przedmiocie podnoszonego naruszenia znaku towarowego Unii Europejskiej WATERMASTER, którego właścicielem jest spółka Lännen.

Ramy prawne

Rozporządzenie 2017/1001

3 Artykuł 122 rozporządzenia 2017/1001, zatytułowany „Stosowanie przepisów prawa Unii w sprawie jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych", stanowi w ust. 2:

„W przypadku postępowań w odniesieniu do powództw i roszczeń określonych w art. 124:

a) art. 4, art. 6, art. 7 pkt 1, 2, 3 i 5 oraz art. 35 rozporządzenia [Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2012 r.] (UE) nr 1215/2012 [w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1)] nie stosuje się;

[…]".

4 Artykuł 123 rozporządzenia 2017/1001, zatytułowany „Sądy [orzekające] w sprawach unijnych znaków towarowych", stanowi w ust. 1:

„Państwa członkowskie wyznaczają na swoich terytoriach możliwie jak najmniejszą liczbę krajowych sądów i trybunałów działających jako sądy pierwszej i drugiej instancji, które pełnią funkcje powierzone im na mocy niniejszego rozporządzenia".

5 Artykuł 124 wskazanego rozporządzenia, zatytułowany „Jurysdykcja w sprawach naruszenia i ważności”, stanowi:

„Sądy [orzekające] w sprawach unijnych znaków towarowych mają wyłączną właściwość:

a) w przypadku wszystkich powództw, których przedmiotem jest naruszenie, oraz – jeżeli zezwala na to ustawodawstwo krajowe – w przypadku powództw dotyczących zagrożenia naruszenia, odnoszących się do unijnego znaku towarowego;

b) w przypadku powództw o stwierdzenie braku naruszenia, jeżeli zezwala na to ustawodawstwo krajowe;

c) w przypadku wszystkich powództw wnoszonych w wyniku czynności określonych w art. 11 ust. 2;

d) w roszczeniach wzajemnych o stwierdzenie wygaśnięcia lub unieważnienie unijnego znaku towarowego na podstawie art. 128”.

6 Artykuł 125 rozporządzenia 2017/1001, zatytułowany „Jurysdykcja międzynarodowa”, stanowi:

„1. Z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia, jak również wszelkich przepisów rozporządzenia (UE) nr 1215/2012 mających zastosowanie na mocy art. 122, postępowania w odniesieniu do powództw i roszczeń określonych w art. 124 toczą się przed sądami tego państwa członkowskiego, w którym pozwany ma miejsce zamieszkania/siedzibę, lub jeżeli nie ma on miejsca zamieszkania/siedziby w żadnym z państw członkowskich, w tym, w którym ma przedsiębiorstwo.

[…]

5. Postępowania w odniesieniu do powództw i roszczeń określonych w art. 124, z wyjątkiem powództw o stwierdzenie braku naruszenia unijnego znaku towarowego, mogą również toczyć się przed sądami państwa członkowskiego, w którym miało miejsce naruszenie lub wystąpiła groźba naruszenia lub w którym została dokonana czynność, o której mowa w art. 11 ust. 2”.

7 Artykuł 126 tego rozporządzenia, zatytułowany „Zakres jurysdykcji”, stanowi:

„1. Sąd [właściwy] w sprawach unijnych znaków towarowych, którego właściwość wynika z art. 125 ust. 1–4, ma właściwość w sprawach, których przedmiotem są:

a) czynności naruszenia lub groźba naruszenia na terytorium któregokolwiek z państw członkowskich;

b) czynności, o których mowa w art. 11 ust. 2, dokonane na terytorium któregokolwiek z państw członkowskich.

2. Sąd [właściwy] w sprawach unijnych znaków towarowych, którego właściwość wynika z art. 125 ust. 5, ma właściwość wyłącznie w sprawach, których przedmiotem są czynności dokonane lub groźba ich dokonania na terytorium państwa członkowskiego, w którym ten sąd ma swoją siedzibę”.

Rozporządzenie nr 1215/2012

8 Artykuł 17 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 stanowi:

„Jeżeli przedmiotem postępowania jest umowa lub roszczenia z umowy, którą zawarła osoba, konsument, w celu, który nie może być uważany za działalność zawodową lub gospodarczą tej osoby, jurysdykcję określa się na podstawie niniejszej sekcji, nie naruszając przepisów art. 6 i art. 7 pkt 5:

[…]

c) we wszystkich innych przypadkach – gdy druga strona umowy w państwie członkowskim, na terytorium którego konsument ma miejsce zamieszkania, prowadzi działalność zawodową lub gospodarczą lub taką działalnością w jakikolwiek sposób kieruje do tego państwa członkowskiego lub do kilku państw włącznie z tym państwem członkowskim, a umowa wchodzi w zakres tej działalności”.

9 Artykuł 66 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi:

„Przepisy niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie wyłącznie do postępowań sądowych wszczętych, do formalnie sporządzonych lub zarejestrowanych dokumentów urzędowych oraz do ugód sądowych zatwierdzonych lub zawartych w dniu 10 stycznia 2015 r. lub po tej dacie”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

10 Spółka Länneн, mająca siedzibę w Finlandii, produkuje między innymi pogłębiarki, które sprzedaje pod unijnym znakiem towarowym WATERMASTER, zarejestrowanym w dniu 12 lipca 2004 r. pod numerem 003185758.

11 W dniu 28 stycznia 2020 r. spółka ta wniosła do markkinaoikeus (sądu właściwego w sprawach znaków towarowych, Finlandia) powództwo o stwierdzenie naruszenia przeciwko dwóm spółkom, Berky i Senwatec, – mającym siedzibę w Niemczech i należącym do tej samej grupy przedsiębiorstw.

12 Spółka Länneн podnosi, że spółka Senwatec dopuściła się w Finlandii naruszenia polegającego na wykorzystaniu odpłatnego odesłania w wyszukiwarce internetowej operującej pod domeną krajową najwyższego poziomu dla tego państwa członkowskiego, które umożliwiało wyświetlenie w witrynie internetowej tej wyszukiwarki, po wyszukaniu terminu „Watermaster”, reklamy swych produktów. I tak w sierpniu 2016 r. po wyszukaniu w Finlandii hasła „Watermaster” w witrynie www.google.fi jako pierwszy wynik wyświetlało się ogłoszenie reklamowe Google Adwords dotyczące produktów spółki Senwatec, oddzielone linią od innych wyników wyszukiwania i zawierające słowo „reklama”.

13 Sąd odsyłający zwraca uwagę, że link reklamowy wyświetlany jako wynik wyszukiwania i powiązany z nim tekst nie zawierały żadnych szczególnych odniesień do Finlandii ani do geograficznego obszaru dostaw produktów spółki Senwatec. Sąd ten wskazuje jednak, że strona internetowa spółki Senwatec, do której prowadził ten link reklamowy, zawierała między innymi tekst w języku angielskim wskazujący, że produkty spółki Senwatec są używane na całym świecie, oraz mapę świata, na ciemniejszym kolorem wyróżniono kraje, w których spółka Senwatec deklarowała prowadzenie działalności. Finlandia nie należała do tych krajów.

14 Spółka Lännen zarzuca spółce Berky naruszenie jej znaku towarowego poprzez wykorzystywanie w latach 2005–2019 naturalnego odesłania do ogólnie dostępnych w witrynie internetowej służącej do udostępniania fotografii Flickr.com zdjęć maszyn tej spółki za pomocą metatagu (meta tag) zawierającego słowo kluczowe „Watermaster", które miało umożliwić wyszukiwarkom internetowym sprawniejszą identyfikację tych zdjęć. I tak po wyszukaniu na terenie Finlandii hasła „Watermaster" w witrynie internetowej www.google.fi, ukazywał się link do strony przedstawiającej zdjęcia maszyn Berky.

15 Sąd odsyłający podkreśla, że link wyświetlany jako wynik wyszukiwania nie był linkiem reklamowym, ale tzw. „organicznym" wynikiem wyszukiwania. W podpisach zdjęć znajdujących się w serwisie internetowym Flickr.com były podane w języku angielskim nazwy maszyn oraz numery modeli. W powiązaniu ze zdjęciami pojawiało się również logo spółki Berky. Każdemu zdjęciu towarzyszyło kilka metatagów odpowiadających słowom kluczowym w języku angielskim i w innych językach, w szczególności hasłu „Watermaster".

16 Zdaniem spółki Lännen spółki Berky i Senwatec prowadziły w Internecie działalność w zakresie reklamy handlowej, która odnosiła się do terytorium Republiki Finlandii i która była widoczna dla konsumentów i przedsiębiorców w tym państwie członkowskim. Produkty tych spółek są sprzedawane na całym świecie. Według spółki Lännen sporna reklama, zredagowana w języku angielskim, jest przeznaczona dla międzynarodowego kręgu odbiorców i jest skierowana do wszystkich państw, w których jest ona widoczna.

17 W odpowiedzi na pozew spółki Berky i Senwatec kwestionują jurysdykcję sądu odsyłającego na tej podstawie, że zarzucane naruszenia nie zostały popełnione w Finlandii.

18 Twierdzą one, że nie kierowały swych działań marketingowych do Finlandii, w którym to państwie członkowskim nie oferują swych produktów do sprzedaży, i na rynku którego nie są obecne. Ani wynik wyszukiwania w witrynie internetowej www.google.fi, ani używanie metatagu zawierającego słowo kluczowe „Watermaster" nie pozwalają na wykazanie, że ich działalność była skierowana do Finlandii. Tak więc w celu ustalenia jurysdykcji sądu odsyłającego nie ma znaczenia, czy rzekomo niezgodna z prawem treść internetowa była widoczna w Finlandii, ale raczej to, czy taka treść wykazuje istotny związek z tym państwem członkowskim.

19 Sąd odsyłający wskazuje, że strony nie zgadzają się co do tego, czy mapa zamieszczona na stronie internetowej spółki Senwatec dowodzi, że obszar dostaw produktów tej spółki jest ograniczony do obszaru geograficznego, z którego Finlandia najwyraźniej została wykluczona. Zdaniem spółki Senwatec owa mapa jest jednym z elementów wskazujących na to, że Finlandia nie jest częścią rynku, na którym sprzedaje ona swoje produkty, podczas gdy według spółki Lännen rynek produktów spółki Senwatec ma charakter ogólnoświatowy i wykracza poza obszary objęte rzeczoną mapą.

20 Sąd odsyłający uważa, że w ramach badania jurysdykcji sądu, do którego wniesiono powództwo ze względu na miejsce, w którym miało miejsce naruszenie, w celu określenia terytoriów państw członkowskich, na których znajdują się konsumenci lub profesjonaliści, do których skierowane są reklamy wyświetlane na stronie internetowej, należy uwzględnić w szczególności geograficzne obszary dostaw danych produktów.

21 Sąd ten uważa jednak, że dla przeprowadzenia takiego badania istotne mogą okazać się inne elementy, co wynika z opinii rzecznika generalnego M. Szpunara w sprawie AMS Neve i in. (C-172/18, EU:C:2019:276), przy czym nie jest jasne, jakie mogą być te inne elementy, ponieważ Trybunał nie wypowiedział się w tej kwestii.

22 Sąd odsyłający zastanawia się w szczególności, czy w celu ustalenia swojej jurysdykcji na podstawie art. 125 ust. 5 rozporządzenia 2017/1001 można wziąć pod uwagę państwo członkowskie domeny krajowej najwyższego poziomu, w ramach której działa witryna internetowa wyszukiwarki umożliwiająca dostęp do reklam stanowiących zarzucane naruszenia.

23 W tych okolicznościach markkinaoikeus (sąd właściwy w sprawach znaków towarowych, Finlandia) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„Przedsiębiorstwo A prowadzi działalność w państwie członkowskim X, w którym ma swoją siedzibę, i używało na stronie internetowej w reklamie lub jako słowo kluczowe oznaczenie identyczne z unijnym znakiem towarowym przedsiębiorstwa B.

1) Czy we wskazanym powyżej przypadku można przyjąć, że reklama jest skierowana do konsumentów lub przedsiębiorców w państwie członkowskim Y, w którym przedsiębiorstwo B ma siedzibę, a sąd właściwy w sprawach unijnych znaków towarowych w państwie Y ma jurysdykcję na podstawie art. 125 ust. 5 rozporządzenia 2017/1001 do rozpoznania powództwa o stwierdzenie naruszenia prawa do unijnego znaku towarowego, jeżeli w reklamie opublikowanej drogą elektroniczną lub w witrynie reklamodawcy podlinkowanej do tej reklamy geograficzny obszar dostaw towarów nie jest co najmniej wyraźnie określony lub żadne państwo członkowskie nie jest wyraźnie wyłączone z obszaru dostaw? Czy można przy tej okazji uwzględnić rodzaj towarów, do których odnosi się reklama, oraz okoliczność, że obszar rynku dla produktów przedsiębiorstwa A jest – jak się przyjmuje – ogólnoświatowy, a zatem obejmuje całe terytorium Unii Europejskiej, w tym państwo członkowskie Y?

2) Czy można przyjąć, że wyżej wymieniona reklama jest skierowana do konsumentów lub przedsiębiorców w państwie członkowskim Y, jeżeli reklama jest wyświetlana w witrynie internetowej wyszukiwarki operującej pod domeną krajową najwyższego poziomu państwa członkowskiego Y?

3) W razie odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze lub drugie: jakie inne okoliczności należy ewentualnie uwzględnić przy ustalaniu, czy reklama jest skierowana do konsumentów lub przedsiębiorców w państwie członkowskim Y?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

24 Poprzez trzy pytania, które należy przeanalizować łącznie, sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 125 ust. 5 rozporządzenia 2017/1001 należy interpretować w ten sposób, że właściciel unijnego znaku towarowego, który uważa się za poszkodowanego wskutek używania przez osobę trzecią oznaczenia identycznego z tym znakiem towarowym w reklamach i ofertach sprzedaży online, w odniesieniu do towarów identycznych z tymi, dla których wspomniany znak towarowy został zarejestrowany, lub do nich podobnych, może wnieść powództwo o stwierdzenie naruszenia znaku towarowego przeciwko tej osobie trzeciej do sądu właściwego

w sprawach unijnych znaków towarowych państwa członkowskiego, na którego terytorium znajdują się konsumenci i profesjonaliści będący adresatami tych reklam lub ofert sprzedaży, bez względu na fakt, że wspomniana osoba trzecia nie wymienia tego państwa członkowskiego w sposób wyraźny i jednoznaczny wśród terytoriów, na które może być skierowana dostawa danych produktów.

25 Należy przypomnieć, że – niezależnie od przewidzianej w art. 66 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 zasady stosowania tego rozporządzenia od dnia 10 stycznia 2015 r. do powództw dotyczących unijnych znaków towarowych – art. 122 ust. 2 rozporządzenia 2017/1001 wyłącza stosowanie niektórych przepisów rozporządzenia nr 1215/2012, takich jak unormowania zawarte w art. 4, 6, art. 7 ust. 1, 2, 3 i 5 oraz art. 35 tego rozporządzenia, w szczególności w odniesieniu do powództw o stwierdzenie naruszenia takiego znaku towarowego. Ze względu na to wyłączenie przewidziana w art. 123 ust. 1 rozporządzenia 2017/1001 jurysdykcja sądów właściwych w sprawach unijnych znaków towarowych w zakresie rozpoznawania powództw o stwierdzenie naruszenia znaku towarowego wynika z przepisów wprost przewidzianych w rozporządzeniu 2017/1001, które mają charakter lex specialis w stosunku do przepisów zawartych w rozporządzeniu nr 1215/2012 (zob. analogicznie wyrok z dnia 5 września 2019 r., AMS Neve i in., C-172/18, EU:C:2019:674, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo).

26 W konsekwencji powództwo o stwierdzenie naruszenia wniesione w dniu 28 stycznia 2020 r. podlega – w zakresie, w jakim dotyczy ono unijnego znaku towarowego – zasadom jurysdykcji ustanowionym w rozporządzeniu 2017/1001.

27 Na gruncie art. 125 ust. 1 tego rozporządzenia, w przypadku gdy pozwany ma swoje miejsce zamieszkania/siedzibę w państwie członkowskim, powód wnosi powództwo do sądu tego państwa.

28 Jednakże art. 125 ust. 5 tego rozporządzenia stanowi, że powód może wnieść powództwo „również” do sądu państwa członkowskiego, „w którym miało miejsce naruszenie lub wystąpiła groźba naruszenia”.

29 W art. 126 ust. 1 rozporządzenia 2017/1001 uściślono, że gdy do sądu właściwego w sprawach unijnych znaków towarowych zwrócono się na podstawie art. 125 ust. 1 tego rozporządzenia, posiada on jurysdykcję w sprawach, których przedmiotem są czynności naruszenia lub groźba jego popełnienia na terytorium któregokolwiek z państw członkowskich, a w ust. 2 – że jeżeli do sądu zwrócono się na podstawie art. 125 ust. 5 tego rozporządzenia, może on orzekać wyłącznie w sprawach, których przedmiotem są czynności dokonane lub groźba ich dokonania na terytorium państwa członkowskiego, w którym ten sąd ma siedzibę.

30 Z powyższego rozróżnienia wynika, że powód, w zależności od tego, czy decyduje się na wniesienie powództwa o stwierdzenie naruszenia do sądu właściwego w sprawach unijnych znaków towarowych miejsca zamieszkania/siedziby pozwanego, czy też do sądu miejsca, w którym miało miejsce naruszenie lub wystąpiła groźba naruszenia, determinuje zakres terytorialny jurysdykcji sądu, do którego wniesiono powództwo. Jeżeli bowiem powództwo o stwierdzenie naruszenia jest oparte na art. 125 ust. 1 rozporządzenia 2017/1001, potencjalnie dotyczy ono naruszeń popełnionych na całym terytorium Unii, natomiast jeśli jest ono oparte na ust. 5 tego artykułu, jest ono ograniczone do czynności naruszenia dokonanych lub groźby ich dokonania na terytorium jednego państwa członkowskiego, czyli państwa członkowskiego sądu, do którego wniesiono powództwo (zob. analogicznie wyrok z dnia 5 września 2019 r., AMS Neve i in., C-172/18, EU:C:2019:674, pkt 40).

31 Przyznanego powodowi uprawnienia do wyboru jednej albo drugiej podstawy jurysdykcji, które wynika z użycia słowa „również” w art. 125 ust. 5 rozporządzenia 2017/1001, nie można rozumieć w ten sposób, że powód może w stosunku do tych samych naruszeń łączyć powództwa oparte na ust. 1 i 5 tego artykułu, lecz wyraża ono jedynie alternatywny charakter jurysdykcji określonej w tymże ust. 5 w stosunku do jurysdykcji określonych w innych ustępach tego artykułu (zob. analogicznie wyrok z dnia 5 września 2019 r., AMS Neve i in., C-172/18, EU:C:2019:674, pkt 41).

32 Poprzez ustanowienie takiej alternatywnej jurysdykcji i poprzez ograniczenie w art. 126 ust. 2 rozporządzenia 2017/1001 zakresu terytorialnego tej jurysdykcji, prawodawca Unii daje właścicielowi unijnego znaku towarowego możliwość wytaczania, w razie potrzeby, powództw ukierunkowanych na naruszenia popełnione na terytorium tylko jednego państwa członkowskiego (zob. analogicznie wyrok z dnia 5 września 2019 r., AMS Neve i in., C-172/18, EU:C:2019:674, pkt 42).

33 W niniejszym wypadku, z zastrzeżeniem ustaleń, których powinien dokonać sąd odsyłający, z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że naruszenia zarzucane przez właściciela unijnego znaku towarowego polegają na wyświetlaniu online treści dotyczących produktów konkurentów tego właściciela za pomocą płatnych i naturalnych odesłań opartych na oznaczeniu identycznym z tym znakiem towarowym, jedynie w zakresie, w jakim informacja ta była przeznaczona dla konsumentów lub profesjonalistów znajdujących się w Finlandii.

34 Tak więc, aby ustalić, czy treść wyświetlana online była rzeczywiście przeznaczona dla konsumentów lub przedsiębiorców lub profesjonalistów znajdujących się w Finlandii, sąd odsyłający dąży w szczególności do ustalenia, czy charakter odnośnych produktów, zakres właściwego rynku oraz okoliczność, że owo wyświetlanie miało miejsce na stronie internetowej wyszukiwarki operującej pod domeną krajową najwyższego poziomu tego państwa członkowskiego, są elementami istotnymi dla zweryfikowania jego jurysdykcji międzynarodowej na podstawie art. 125 ust. 5 rozporządzenia 2017/1001 oraz czy ewentualnie należy w tym celu wziąć pod uwagę inne elementy.

35 W tym względzie, mimo że naruszenia zarzucane każdej ze spółek pozwanych w postępowaniu głównym, należących do tej samej grupy przedsiębiorstw, są różne, przed sądem odsyłającym zostało wszczęte jedno i to samo postępowanie sądowe.

36 Należy zatem ustalić, czy naruszenia zarzucane tym dwóm spółkom pozwalają na ustalenie, w każdym z tych dwóch przypadków, wystarczającego powiązania z państwem członkowskim, w którym znajduje się sąd, do którego wniesiono powództwo o stwierdzenie naruszenia, na podstawie art. 125 ust. 5 rozporządzenia 2017/1001.

37 Ponadto należy przypomnieć, że badanie jurysdykcji sądu, do którego wniesiono powództwo o stwierdzenie naruszenia, nie jest równoznaczne z badaniem tego powództwa co do istoty (zob. analogicznie wyrok z dnia 16 czerwca 2016 r., Universal Music International Holding, C-12/15, EU:C:2016:449, pkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo).

38 Nadmierne byłoby wymaganie od sądu, do którego wniesiono powództwo o naruszenie, by na etapie badania swojej jurysdykcji międzynarodowej na podstawie art. 125 ust. 5 rozporządzenia 2017/1001 przeprowadził pogłębione badanie tych złożonych okoliczności faktycznych i zagadnień prawnych.

39 W związku z tym okoliczności dające podstawę do uzasadnionego domniemania, że na terytorium państwa członkowskiego mogły zostać popełnione naruszenia lub że istnieje groźba ich popełnienia, wystarczają do tego, aby sąd właściwy w sprawach unijnych znaków towarowych tego państwa członkowskiego był właściwy na podstawie art. 125 ust. 5 rozporządzenia 2017/1001.

40 W tym kontekście należy zauważyć, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału przewidziane w art. 125 ust. 5 tego rozporządzenia kryterium jurysdykcji wyrażone słowami „[na terytorium] państwa członkowskiego, w którym miało miejsce naruszenie lub wystąpiła groźba naruszenia", odnosi się do czynnego zachowania sprawcy tego naruszenia (zob. analogicznie wyrok z dnia 5 września 2019 r., AMS Neve i in., C-172/18, EU:C:2019:674, pkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo).

41 W szczególności, jeśli chodzi o ciążący na sądzie orzekającym w sprawach unijnych znaków towarowych obowiązek upewnienia się – w ramach badania, na podstawie wskazanego art. 125 ust. 5, jurysdykcji do orzekania w przedmiocie istnienia naruszenia na terytorium państwa członkowskiego, w którym ów sąd ma swoją siedzibę – że czyny zarzucane pozwanemu zostały popełnione na tym terytorium, Trybunał orzekł, jeżeli owe czyny polegają na reklamowaniu i oferowaniu do sprzedaży drogą elektroniczną towarów oznaczonych oznaczeniem identycznym z unijnym znakiem towarowym lub do niego podobnym bez zgody właściciela tego znaku, należy uznać, że takie czyny zostały popełnione na terytorium, na którym znajdują się konsumenci lub profesjonaliści będący adresatami tych reklam lub ofert sprzedaży (zob. analogicznie wyrok z dnia 5 września 2019 r., AMS Neve i in., C-172/18, EU:C:2019:674, pkt 46, 47 i przytoczone tam orzecznictwo).

42 I tak, jeżeli wyświetlanie treści online jest, choćby potencjalnie, przeznaczone dla konsumentów lub profesjonalistów znajdujących się na terytorium państwa członkowskiego, to – zważywszy, że szczegóły dotyczące obszarów geograficznych dostaw odnośnych produktów stanowią wskazówkę o szczególnym znaczeniu dla celów tej oceny (zob. podobnie wyrok z dnia 12 lipca 2011 r., L'Oréal i in., C-324/09, EU:C:2011:474, pkt 65) – właściciel unijnego znaku towarowego ma możliwość wytoczenia w tym państwie członkowskim, na podstawie art. 125 ust. 5 rozporządzenia 2017/1001, powództwa o stwierdzenie naruszenia jego znaku towarowego w tym państwie członkowskim. Sądy właściwe w sprawach unijnych znaków towarowych państwa członkowskiego miejsca zamieszkania konsumentów lub siedziby profesjonalistów będących adresatami reklam i ofert sprzedaży, mogą bowiem najlepiej ocenić, czy doszło do zarzucanego naruszenia (zob. analogicznie wyrok z dnia 5 września 2019 r., AMS Neve i in., C-172/18, EU:C:2019:674, pkt 57).

43 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, z zastrzeżeniem ustaleń, których powinien dokonać sąd odsyłający, że geograficzne obszary dostaw odnośnych produktów nie zostały wymienione w ogłoszeniu reklamowym, o którym mowa w pkt 12 niniejszego wyroku. Ponadto mapa zamieszczona na stronie internetowej spółki Senwatec, która zdaniem spółki Länen świadczy o tym, że zasięg geograficzny rynku tej spółki jest ogólnoświatowy, nie umożliwia sama w sobie wykazania istnienia powiązania z Finlandią, ponieważ kontekst, w jaki wpisuje się ta mapa, nie pozwala na wyciągnięcie wniosku, że spółka Senwatec kieruje swoją działalność na rynek fiński.

44 W braku konkretnych informacji dotyczących obszarów geograficznych dostaw wskazanych produktów łącznik z danym państwem członkowskim, w niniejszym przypadku z Finlandią, należy ustalić w świetle innych elementów, tak aby skarżąca mogła, na podstawie art. 125 ust. 5 rozporządzenia 2017/1001, wnieść powództwo o naruszenie przed sądem tego państwa członkowskiego.

45 Wprawdzie – jak przypomniano w pkt 25 niniejszego wyroku – przepisy rozporządzenia 2017/1001 dotyczące powództw o stwierdzenie naruszenia praw do unijnych znaków towarowych mają charakter lex specialis w stosunku do przepisów zawartych w rozporządzeniu nr 1215/2012. Nie skutkuje to jednak pozbawieniem tego rozporządzenia znaczenia dla wyjaśnienia i wykładni znaczenia pojęć analogicznych do tych, które są zawarte w owym rozporządzeniu i które, wobec posłużenia się nimi w rozporządzeniu 2017/1001, są niezbędne do dokonania wykładni tego rozporządzenia.

46 W tym względzie, co się tyczy wykładni art. 17 ust. 1 lit. c) rozporządzenia nr 1215/2012, Trybunał orzekł, że różne oznaki mogą pozwalać na uznanie, że działalność przedsiębiorcy jest kierowana do państwa członkowskiego, w którym konsument ma miejsce zamieszkania, a mianowicie w szczególności międzynarodowy charakter działalności, użycie języka lub waluty innych niż używane zwyczajowo w państwie członkowskim, w którym przedsiębiorca ma siedzibę, podanie numerów telefonicznych z międzynarodowym numerem kierunkowym, zaangażowanie środków w usługę odsyłania w Internecie u operatora wyszukiwarki w celu ułatwienia konsumentom zamieszkałym w różnych państwach członkowskich dostępu do strony przedsiębiorcy lub pośrednika, używanie domeny najwyższego poziomu innej niż domena państwa członkowskiego, w którym przedsiębiorca ma siedzibę, oraz wzmianka o międzynarodowej klienteli złożonej z klientów zamieszkałych w różnych państwach członkowskich (zob. analogicznie wyrok z dnia 7 grudnia 2010 r., Pammer i Hotel Alpenhof, C-585/08 i C-144/09, EU:C:2010:740, pkt 93).

47 Wykaz ten, choć nie jest wyczerpujący, zawiera elementy, które mogą mieć znaczenie dla celów stosowania art. 125 ust. 5 rozporządzenia 2017/1001. W niniejszej sprawie istotne znaczenie ma udostępnienie reklam i ofert sprzedaży na stronie internetowej pod domeną najwyższego poziomu inną niż domena państwa członkowskiego, w którym przedsiębiorca ma siedzibę.

48 Należy jednak uściślić, że sama dostępność serwisu internetowego na terytorium, dla którego zastrzeżono dany znak, nie może wystarczyć do wywiedzenia wniosku, że wyświetlone w nim oferty sprzedaży są skierowane do konsumentów przebywających na tym terytorium (wyrok z dnia 12 lipca 2011 r., L'Oréal i in., C-324/09, EU:C:2011:474, pkt 64 i przytoczone tam orzecznictwo).

49 Z powyższych rozważań wynika, że takim czynnym zachowaniem jest okoliczność, iż przedsiębiorstwo płaci operatorowi witryny internetowej wyszukiwarki działającej pod domeną najwyższego poziomu krajowego państwa członkowskiego innego niż to, w którym owo przedsiębiorstwo ma siedzibę, za wyświetlenie dla odbiorców w tym państwie członkowskim linku do strony tego przedsiębiorstwa, umożliwiając w ten sposób konkretnemu kręgowi odbiorców dostęp do oferty jego produktów.

50 Takie odpłatne odesłanie stanowi zatem, na podstawie art. 125 ust. 5 rozporządzenia 2017/1001, wystarczający łącznik z państwem członkowskim, na terytorium którego znajdują się odbiorcy, do których jest ono kierowane.

51 Co się tyczy używania oznaczenia zarejestrowanego jako znak towarowy jako metatagu w internetowym serwisie udostępniania zdjęć działającym w ramach rodzajowej domeny najwyższego poziomu, należy uznać, że jest ono czym innym niż odpłatne odesłanie, w kontekście oceny przesłanki dotyczącej istnienia czynnego zachowania kierowanego na terytorium państwa członkowskiego, w którym miało miejsce naruszenie lub wystąpiła groźba naruszenia. W takim przypadku naturalnego odesłania wydaje się bowiem, że warunek ten nie może być spełniony, ponieważ, po pierwsze, witryna internetowa działająca pod domeną

rodzajową najwyższego poziomu nie jest przeznaczona dla odbiorców z żadnego konkretnego państwa członkowskiego, a po drugie, metatag ma na celu jedynie umożliwienie wyszukiwarkom lepszej identyfikacji zdjęć zamieszczonych na tej stronie internetowej i w ten sposób zwiększenie jej dostępności.

52 W tych okolicznościach sąd odsyłający nie może uznać się za właściwy, na podstawie art. 125 ust. 5 rozporządzenia 2017/1001, w braku innych dowodów pozwalających wykazać, że takie naturalne odesłanie jest przeznaczone dla odbiorców zamieszkujących lub mających siedzibę w Finlandii.

53 Co się tyczy charakteru odnośnych produktów i zakresu rynku geograficznego, do sądu rozpoznającego powództwo o stwierdzenie naruszenia należy dokonanie indywidualnej oceny, w jakim zakresie elementy te są istotne dla stwierdzenia, że odesłanie dostępne na terytorium, dla którego zastrzeżono dany znak towarowy, jest przeznaczone dla konsumentów znajdujących się na tym terytorium (zob. podobnie wyrok z dnia 12 lipca 2011 r., L'Oréal i in., C-324/09, EU:C:2011:474, pkt 61).

54 W świetle wszystkich powyższych rozważań na zadane pytania należy udzielić następującej odpowiedzi: art. 125 ust. 5 rozporządzenia 2017/1001 należy interpretować w ten sposób, że właściciel unijnego znaku towarowego, który uważa się za poszkodowanego wskutek używania przez osobę trzecią oznaczenia identycznego z tym znakiem towarowym w reklamach i ofertach sprzedaży online, w odniesieniu do towarów identycznych z tymi, dla których wspomniany znak towarowy został zarejestrowany, lub do nich podobnych, może wnieść powództwo o stwierdzenie naruszenia znaku towarowego przeciwko tej osobie trzeciej do sądu właściwego w sprawach unijnych znaków towarowych państwa członkowskiego, na którego terytorium znajdują się konsumenci i profesjonaliści będący adresatami tych reklam lub ofert sprzedaży, bez względu na fakt, że wspomniana osoba trzecia nie wymienia tego państwa członkowskiego w sposób wyraźny i jednoznaczny wśród terytoriów, na które może być skierowana dostawa danych produktów, jeżeli ta sama osoba trzecia używała tego oznaczenia poprzez zamieszczenie odpłatnego odesłania na stronie internetowej wyszukiwarki posługującej się nazwą domeny krajowej najwyższego poziomu tego państwa członkowskiego. Nie jest tak natomiast tylko z tego powodu, że dana osoba trzecia zamieściła naturalne odesłanie do zdjęć swoich produktów w serwisie udostępniającym online zdjęcia, działającym w ramach domeny rodzajowej najwyższego poziomu, poprzez posłużenie się metatagami wykorzystującymi jako słowo kluczowe dany znak towarowy.

W przedmiocie kosztów

55 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (piąta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 125 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1001 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie znaku towarowego Unii Europejskiej

należy interpretować w ten sposób, że:

właściciel unijnego znaku towarowego, który uważa się za poszkodowanego wskutek używania przez osobę trzecią oznaczenia identycznego z tym znakiem towarowym w reklamach i ofertach sprzedaży online, w odniesieniu do towarów identycznych z tymi, dla których wspomniany znak towarowy został zarejestrowany, lub do nich podobnych, może wnieść powództwo o stwierdzenie naruszenia znaku towarowego przeciwko tej osobie trzeciej do sądu właściwego w sprawach unijnych znaków towarowych państwa członkowskiego, na którego terytorium znajdują się konsumenci i profesjonaliści będący adresatami tych reklam lub ofert sprzedaży, bez względu na fakt, że wspomniana osoba trzecia nie wymienia tego państwa członkowskiego w sposób wyraźny i jednoznaczny wśród terytoriów, na które może być skierowana dostawa danych produktów, jeżeli ta sama osoba trzecia używała tego oznaczenia poprzez zamieszczenie odpłatnego odesłania na stronie internetowej wyszukiwarki posługującej się nazwą domeny krajowej najwyższego poziomu tego państwa członkowskiego. Nie jest tak natomiast tylko z tego powodu, że dana osoba trzecia zamieściła naturalne odesłanie do zdjęć swoich produktów w serwisie udostępniającym online zdjęcia, działającym w ramach domeny rodzajowej najwyższego poziomu, poprzez posłużenie się metatagami wykorzystującymi jako słowo kluczowe dany znak towarowy.

Podpisy